מתנסו מתנס · אם מת מתולי האחר הרא אמרת לו עמידה היא וגבי גט דמתני' הוא דבעינן לומדנא משום למתולי זה" קאמר לה: **לא סבירא לה הא דרב הונא** · דהיכא דלא אמר לה אם מתי סבירא לה דאם עמד אינו חוזר: **גזירה שמא יאמרו יש גט לאחר מיתה** · דאי עמד אחר אמר לא אמר למימר לא הוי גט עד דמייתי וקא חזיק דלכי מייתי הוי גיטא ש"מ יש גט לאחר מיתה ואתי לאחר מיתה" ולא ידעו דכיון דלא פרש מידי לכי יהבינא ליהלה שיהא גט מעכשיו וע"מ שימות: **לא פני גיטא** · דהא אדעתא דמייתי יהב לה והא לא מת: **פינו גט** · דאוכמא דלא שכיח הוא ולא מסיק אדעתיה ולא אמר אלא דימות ע"י התולי: **מאי שנא ריש"ג כו'** · מי אוכמא דלא שכיח אסיק אדעתיה ריש"ג נמי ליהוי גיטא דהא מתולי אינו תולי מת דמתולי זה" לא משמע אלא מתולי זה: **שלחו** **מפס** · על ידי מעשה שחירע באחד שאמר "אם לא אעמוד מתולי זה" ואכלו מרי ושלחו הדבר לארץ ישראל והשיבו אין לו שיהא גט דאוכמא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **קביל עליה** · המוכר: **כל אוכמא דמיליד כפ** · שיפלה את הלוקח: **אפיקו כפ** **נפרא** · זה המלך שיעבירו את הנהר דרך אותה שדה: **שפי ליה** · העמידה לפניו בשופי: **ואימא מרישא** · אדמותבת לי מסיפא תסייעי לי מרישא: **לא ליפמר כי מדרשא** · במקום ישיבת תלמידי חכמים שיתרלוה: **זיל בתר סברא** · ומסתכר דאוכמא דלא שכיח לא אסיק אדעתיה: **זכון שומשמין** · לקחו שומשמין: **אגור מלחי** · שכרו להם ספנים להוליכם לביתם: **קבילו עלייהו** · המוכרים: **כל אוכמא דמיליד** · עליהם בדרך: **אסתכר נהר מלכא** · ולא יכלו ספינות לעבור שעשו בו סכר שקורין תשקלוש"ל: **אמרו לה** · רב פפא ורב הונא מלכי מרי כו': **קאקי חיורי** · אווזים לבנים לפי שהיו זקנים: **משלחי גלימי** · מפשטין בגדי אנשים כלומר פוסקים עליהם דין להנאתן: **מתני' לא תתייחד עמו** · זה שנתן גט אמר לה מהיום אם מת אי אפשר לא תתייחד עמו שמא יבא עליה דאיכא למ"ד חישינן שמא בעל לשם קדושין ולריכה גט שני ולמאן דלא חיש נמי מ"מ פטיה היא ואסור להתייחד עם הפטיה*: אפי' על פי עבד אפי' ע"פ שפחה חוץ משפחתה בה בשפחתה. *כמה היא באותן הימים? רבי יהודה אומר כאשה

כתובות ג: כ"ב. מת. יבמות ל: קי: לעיל לב.

תוספתא רפ"ה ע"ש

[סנהדרין יח: וש"נ]

*לקמן בגמ' נראה דהמקור לדין שלהן הוי משבשתא

[נ"ל אגורא פי' כמו על כל גדותיו וכן נפי הנהרות · ערוך]

כתובות פב.

*ע' ברכות נג: - הרואה ואוכל בחלום נקבר לחבאר

[ע"ז נ:]

כתובות כ:

לעיל כה:

[וע"ע תוס' כתובות כו: ד"ה לא]

והא קא משמע לן דהלך על משעבדתו · פי' בשלמא כדקס"ד דהלך ממש ואם עמד אינו חוזר ניחא דנקט הלך לרבותא אע"ג דהלך ממש לריך אומדנא כיון דעמד אינו חוזר אבל למאי דקאמר דהלך לא ממש אלא על משעבדתו אם כן פשיטא דלריך אומדנא ולהכי קאמר קמ"ל דהלך על משעבדתו כו': **מאי** שנא ריש"ג ומ"ש פיפא · כדרוקלא מפרש טעמא רבה' אינא: דבריש הרי לא מת מתולי זה אבל בסיפא "אם לא יעמוד" קאמר והרי לא עמד דלא עמד משמע בין ע"י התולי בין ע"י דבר אחר אבל אמרה שנא אינו סובר חילוק זה אלא בכולם משמע ליה שימות מתוך תולי זה:

איתיביה רבינא לרבא אם לא תעמוד מתולי זהונפל עליו הבית · דימה מאי פריך ליה רבינא לרבא מגט הא אית ליה לרבא בפרק קמא דכתובות (דף ג:) לגיסא קמא שהוא עיקר כדמוכח בהמולה (לעיל דף לד:) דאין טעמא אונס גיטין כדמפרש התם משום לטעות ומשום פרוצות ומאי מהדר ליה רבא נמי ואימא מרישא דאיתא גט והא סבר רבא התם דאין טעמא אונס בגיטין ואי' באוכמא דלא שכיחא אייבי התם דשכיח אמרינן התם דלב"ע אין אונס דמייתי מהא דפסקיה מבבא ודמי אונס דשכיח שאני דאוכמא ליה לאסוקי אדעתיה ואור"י דאוכמא שלשה אונס דאונס לב"ע אין אונס ואונס דלא שכיח אלא כגון דמעמתין אפילו לרבא יש אונס אפילו בגיטין לגזור משום לטעות דסברא דאיכא כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי לא גזור רבנן כיון דלא שכיח כלל ופלוגתא דאין טעמא אונס הייבו בשלמא ולא שכיח ועוד אור"י דאפילו הוי הכא אונס שכיח כי ההוא דכתובות פריך שפיר רבינא דדוקא גבי אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש אמרינן אין טעמא אונס בגיטין משום לטעות ומשום פרוצות אע"ג דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח אלא בכלל משמעות לשון אם מ"מ הוי בכלל משמעות אם לא באתי אמר משמע בכל ענין שלא יבא אבל אם אם מתולי זה לא יעמוד מתולי זה משמע שרולה לומר שאם ימות יש לו גט אבל אם לא ימות מחמת דבר אחר לא יהא גט ולהכי פריך רבינא דאם איתא דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח משום לטעות ופרוצות אין לנו לומר שיהא גט דדמי לאונס ואיטלולא דכיון דבכלל משמעות לשון נמי לא הוי נפילת בית לו נשיכת נחש אלא ודאי כל אונס מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעתו לפוטרה בכל ענין שימות ומתוך תולי זה הוא קאמר ולא מחמת תולי זה ורבא מהדר ליה דמשובשת היא דהא קביל עליה ולא משום טייעתא דנפשיה קאמר: **לא** תתייחד עמו אלא בפני עדים · לפי' הקונטר' ניחא דפירש "מה היא באותן הימים" מילתא באפי נפשה היא אבל בזה גיטין מהיום אם מתי דריש"ג לב"ע הוי גט משמעת נתינה לפיכך אמי אפיר דתלי בגמרא טעמא דמתניתין דלא תתייחד משום חשש קדושין ולא משום גט ישן שהרי כבר היה גט משמעת נתינה אבל לפי' ר"ת ור"ח דמפ' דמה היא באותן הימים קאי אריש"ג אמהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשה אים לכל דבריה ואינה מגורשת עד שנה אחת סמוך למיתה וקשה לר"י דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חשש דקדושין כיון דעדיין אינה מגורשת ואור" דודאי לרבי יהודה הוי טעמא משום גט ישן אבל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה תלויה איכא למיחש לקדושין* : ראשה

מתני' *לא תתייחד עמו אלא בפני עדים

גמ' אמר רב אחא מדפתי לרבינא ומשום דקשיא רישא אסיפא לא מותבינן תיובתא מינה? אמר ליה אין כיון דקשיא רישא אסיפא לא איתמר בי מדרשא ומשבשתא היא, זיל בתר סברא. **רב פפא** ורב הונא בריה דרב יהושע זבן שומשמי *אגידא דנהר מלכא, אגור מלחי לעבורינהו, קבילו עלייהו "כל אונסא דמתיליד" לסוף אסתכר נהר מלכא, אמרו להו "אגורו חמרי אפקעינהו ניהלן דהא קבילתו עלייכו "כל אונסא דמתיליד", אתו לקמיה דרבא *אמר להו "קאקי *חיורי משלחי גלימי דאנישי", "אונסא דלא שכיח הוא" : **מתני'** *לא "תתייחד עמו אלא בפני עדים בה בשפחתה. *כמה היא באותן הימים? רבי יהודה אומר

ורבא קא מסמע לן דהלך על משעבדתו · פי' בשלמא כדקס"ד דהלך ממש ואם עמד אינו חוזר ניחא דנקט הלך לרבותא אע"ג דהלך ממש לריך אומדנא כיון דעמד אינו חוזר אבל למאי דקאמר דהלך לא ממש אלא על משעבדתו אם כן פשיטא דלריך אומדנא ולהכי קאמר קמ"ל דהלך על משעבדתו כו': **מאי** שנא ריש"ג ומ"ש פיפא · כדרוקלא מפרש טעמא רבה' אינא: דבריש הרי לא מת מתולי זה אבל בסיפא "אם לא יעמוד" קאמר והרי לא עמד דלא עמד משמע בין ע"י התולי בין ע"י דבר אחר אבל אמרה שנא אינו סובר חילוק זה אלא בכולם משמע ליה שימות מתוך תולי זה:

איתיביה רבינא לרבא אם לא תעמוד מתולי זהונפל עליו הבית · דימה מאי פריך ליה רבינא לרבא מגט הא אית ליה לרבא בפרק קמא דכתובות (דף ג:) לגיסא קמא שהוא עיקר כדמוכח בהמולה (לעיל דף לד:) דאין טעמא אונס בגיטין כדמפרש התם משום לטעות ומשום פרוצות ומאי מהדר ליה רבא נמי ואימא מרישא דאיתא גט והא סבר רבא התם דאין טעמא אונס בגיטין ואי' באוכמא דלא שכיח אייבי התם דשכיח אמרינן התם דלב"ע אין אונס דמייתי מהא דפסקיה מבבא ודמי אונס דשכיח שאני דאוכמא ליה לאסוקי אדעתיה ואור" דאוכמא שלשה אונס דאונס לב"ע אין אונס ואונס דלא שכיח אלא בכלל דמעמתין אפילו לרבא יש אונס אפילו בגיטין לגזור משום לטעות דסברא דאיכא כיון דלא שכיח כלל ומשום פרוצות נמי לא גזור רבנן כיון דלא שכיח כלל ופלוגתא דאין טעמא אונס הייבו בשלמא ולא שכיח ועוד אור" דאפילו הוי הכא אונס שכיח כי ההוא דכתובות פריך שפיר רבינא דדוקא גבי אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש אמרינן אין טעמא אונס בגיטין משום לטעות ומשום פרוצות אע"ג דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח אלא בכלל משמעות לשון אם מ"מ הוי בכלל משמעות לשון אם לא באתי אמר משמע בכל ענין שלא יבא אבל אם אם מתולי זה לא יעמוד מתולי זה משמע שרולה לומר שאם ימות מחמת דבר אחר לא יהא גט ולהכי פריך רבינא דאם איתא דלא אסיק אדעתיה אונס דלא שכיח משום לטעות ופרוצות אין לנו לומר שיהא גט דדמי לאונס ואיטלולא דכיון דבכלל משמעות לשון נמי לא הוי נפילת בית לו נשיכת נחש אלא ודאי כל אונס מסיק אדעתיה וכיון דאסיק אדעתיה דעתו לפוטרה בכל ענין שימות ומתוך תולי זה הוא קאמר ולא מחמת תולי זה ורבא מהדר ליה דמשובשת היא דהא קביל עליה ולא משום טייעתא דנפשיה קאמר: **לא** תתייחד עמו אלא בפני עדים · לפי' הקונטר' ניחא דפירש "מה היא באותן הימים" מילתא באפי נפשה היא אבל בזה גיטין מהיום אם מתי דריש"ג לב"ע הוי גט משמעת נתינה לפיכך אמי אפיר דתלי בגמרא טעמא דמתניתין דלא תתייחד משום חשש קדושין ולא משום גט ישן שהרי כבר היה גט משמעת נתינה אבל לפי' ר"ת ור"ח דמפ' דמה היא באותן הימים קאי אריש"ג אמהיום אם מתי ואפילו הכי לרבי יהודה הרי היא כאשה אים לכל דבריה ואינה מגורשת עד שנה אחת סמוך למיתה וקשה לר"י דא"כ אמאי תלי טעמא בגמרא משום חשש דקדושין כיון דעדיין אינה מגורשת ואור" דודאי לרבי יהודה הוי טעמא משום גט ישן אבל לרבי יוסי דאמר מגורשת ואינה מגורשת ולרבי מאיר דאמר בגמרא דבעילתה תלויה איכא למיחש לקדושין* : ראשה

[ע"ז מוס' כתובות כו: ד"ה לא]

לח א מיי' פ"ט מהל' גירושין הלכה יח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סימן קמה סעי' ז:

לט ב מיי' פ"מ מהל' זכייה ומתנה הלכה כה סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רנ סעיף ב:

מ ג מיי' פ"ט מהלכות גירושין הלכה יח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמה סעיף ד:

מא ד ה מיי' שם הלכ' יז טוש"ע שם סעיף ו:

מב ו מיי' פ"ט מהל' מכירה הלכה ה סמג לאוין קפ טוש"ע ח"מ סי' רכה סעי' ג וסעי' ה:

מג ז מיי' פ"ח מהל' גירושין הלכה ב סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמה סעי' ב:

נוסח

ה"נ גיטיך אם מתי/אם לא אחזור מחולי זה ונפל עליו בית - האם חל הא

נוסח/מהדה

ב' מדעות - נקבל עליו "כל אונסא דמתיליד" האם זולה על המתנה גם אונסא דלא שכיח

ראה

סימון לבבלי, ראה לעיל מה' המדעים

תוספות רי"ד

רבה ורבא לא ס"ל להא דרב הונא גזירה שמא יאמרו יש גם לאחר מיתה · פי' היכא דיהיב לה גם סתם הוי גם ואע"פ שעמד שאם אתה אומר שלא יהא גם אלא אם ימות יאמרו יש גם לאחר מיתה ויכשירו אע"ג דאמר לה זה גיטך אם מתי ולא ידעו דכיון דלא פירש מידי להכי יהבינא ליהלה שיהא גם מעכשיו אם ימות: אמי איכא מידי דמדאורייתא לא הוי גיטא ומשום גזירה שמא יאמרו יש גם לאחר מיתה שרגון אשת איש לעלמא אין מאן דמקדש אדעתא דרבנן מקדש ואפקעינהו רבנן לקדושין מיניה והלכתא כרבה ורבא והכי אמרינן לקמן בפרקין אתקין שמואל בגיטא דש"מ אם לא מתי לא יהא גם ואם מתי יהא גם ואם לא מתי [לא] יהא גם לשמורא שאם יחזו בשתם מיד הוי גם: א"ר אלעזר משמיה דרב ש"מ שניתק מתולי להולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטך מתנה: אם לא מתי דלא יהא גם אלא אם מתי יהא גם ואם לא מתי [לא] יהא גם לשמורא שאם יחזו בשתם מיד הוי גם: א"ר אלעזר משמיה דרב ש"מ שניתק מתולי להולי מתנתו מתנה: ת"ר הרי זה גיטך